

ABSURDUL CU ZĂMBET SENIN

Într-un han ca acela unde se petrece acțiunea este cea de recipient, din care vinul este extras de către doritori cu ajutorul unor țevi supradimensionate. Ca simbol al civilizațiilor rurale, obiectul de lemn aparține unei arii europene mai largi, universalitatea sensului poveștii fiind subliniată și pe această cale.

Actorii poartă costume stilizate, identice, diferențiate doar în funcție de sex și întregind prin croială și colorit imaginea de ansamblu, rafinat-mono-cromă. Evoluția grupurilor este armonioasă și inspirat condusă spre alcătuirea unor formații adesea surprinzătoare. În spectacol sunt și multe momente cântate, care îmbină muzicalitatea vocilor cu sonoritățile unor instrumente populare (toba, fluierul).

Aleși să corespundă viziunii plastice a spectacolului, tinerii interpreți (studenți în anul IV la ATF, clasa Alexandru Repan-Victor Ștregaru) își individualizează, în schimb, mai greu personajele. Au ținută, voci bune, dar comunică fără fior biografia personajelor și substanța dramatică a piesei.

Câteva momente mai „calde” ale spectacolului se datorează Simonei Mihăescu și Antoanetei Zaharia, apariții cu haz în rolurile celor două „muieri țâfnoase”, și lui Bogdan Talașman, care împrumută hangului un aer amuzant de prostănac. Crina Matei interpretează o văduvă abuzivă, cu aplomb, dar și cu multe stridențe vocale, păcat de care nu scapă mulți dintre membrii ansamblului. Andreea Bibiri, în rolul tinerei care s-ar mărita și cu un criminal numai erou să fie, joacă mai ales grația și mai puțin motivația perversă a îndrăgostitei. „Playboy”-ul a fost, în reprezentăția pe care o comentăm, Damian Oancea, prea crud pentru ambiguitatea personajului, pe care-l reduce la frivolități și cochetării nevinovate. Finalul care-l transformă din călău în victimă ar fi trebuit să fie și vârful tensiunii în această tragicomedie, vârf pe care în spectacol încearcă să-l preia corul. Șerban Pavlu și-a compus exterior personajul, făcând din aparițiile tatălui „ucis” momentele cele mai confuze ale spectacolului.

În mod paradoxal, deși **Playboy**, în viziunea Ciobanu-Bălțătescu, se remarcă prin rafinament plastic, omogenitate stilistică, accentuată teatralitate, reprezentăția rămâne în afara comunicării cu spectatorul, trăind în sine ca o meșteșugită caligramă. Poate pentru că demersul lor ar fi fost mai potrivit unui alt tip de scenariu și nu acestei piese de teatru cu structură clasică; ea a opus rezistență unui mod de abordare caracterizat prin distanțare.

DOINA PAPP

LECȚIA de Eugen Ionescu
● **ACADEMIA DE TEATRU ȘI FILM/TEATRUL „BULANDRA”** ● **Data reprezentației: 27 februarie 1997**
● **Regia: Vlad Massaci** ● **Scenografia: Velica Panduru** ● **Distribuția: Marius Florea (Profesorul), Andreea Bibiri (Eleva), Alina Berzunțeanu (Servitoarea).**

Lumea teatrului – ca și lumea-lume – este când și când băntuită de câte o alarmă. Acum, la ordinea zilei ar fi temerea că nu mai avem regizori. Sau, mă rog, că sunt tot mai puțini, că tineri interesați nu prea se ivesc ș. a. m. d. Poate că îngrijorarea își are rațiunile ei, poate că fumul nu a apărut chiar fără urmă de foc și tocmai de aceea semnalele încurajatoare care apar în acest sens sunt demne de atenție.

Un astfel de semnal emite spectacolul **Lecția**, realizat la Studioul Casandra de Vlad Massaci, student în ultimul an la clasa de regie a prof. Cătălina Buzoianu, și preluat de „Studioul tânărului regizor” al Teatrului „Bulandra”. Două lucruri atrag mai cu seamă atenția, constituind temeuri pentru a considera montarea – mai mult decât o reușită întâmplătoare – un posibil semn bun pentru viitoarea evoluție a regizorului; pentru că amândouă țin de personalitatea artistică. Cel dintâi se referă la construcția scenică **dinspre text**, nu dinspre (sau în replică la) alte reprezentări; cel de al doilea constă în absența preluării/mimării stilului maestrului. Par două calități firești, de la sine înțelese? Dacă ne vom gândi la spectacolele semnate în ultimii ani de studenți sau chiar de tineri absolvenți ne vom da seama că nu e deloc așa.

Cheia pentru care optează Massaci în transpunerea scenică a unuia dintre textele emblematice ale teatrului absurdului este aceea a unui firesc colocvial, i-am spune, a unui realism de gest, de atitudine, de intonație care creează – prin contrast, prin aparentă

inadecvare – un efect foarte puternic. Cu atât mai puternic cu cât sentimentul absurdului se insinuează treptat, cu discreție, fără motive evidente. Totul pare a se desfășura „normal”, situația pare controlată ori măcar controlabilă și totuși atmosfera se încarcă pe neștiute, tonul ușor, de conversație banală, stârnește un fior de neliniște aproape material.

Acest extrem de bogat teatru sărac se dispensează de decoruri și de costume „simbolice” (foarte bună, expresivă fără întortocheri de forme și culori, scenografia Velicăi Panduru), optează pentru calea dificilă – cale regală! – a simplității. Actorii nu au fețele vopsite ca ale comanșilor aflați în război cu alte triburi, nu-și rostesc replicile urcându-se pe pereți, nu au cuțite înfipte în creierul mic, și totuși (sau **de aceea**) comunică perfect. Există o stare de ușoară ambiguitate, o pendulare fină între normalitate și patologic, ce dă o încărcătură specială nu numai personajelor, dar și relațiilor dintre ele. Profesorul (Marius Florea) parcurge toate gamele nevrouzei conținute, izbucnirea ajungând a fi o descătușare nu doar pentru personaj, ci aproape și pentru noi: ea a fost impecabil pregătită, ea **trebuia** să se întâmple. În acest perpetuu război al nervilor, Eleva (Andreea Bibiri) îl înfruntă ironizându-l printr-un fel de ignorare. Ea e stupidă, sau poate nu e, regula ambiguității funcționează și aici. Așa cum funcționează și în raporturile Servitoare (Alina Berzunțeanu)–Profesor, balanța dominat–dominator oscilând adesea. Din firescul conversației, al raporturilor, din ambiguitatea pe care o conțin izvorâște absurdul și totodată umorul spectacolului. Râzi cu sufletul la gură pentru că mecanismele detracate nu ți se arată ca exponatele într-o vitrină, ci ești invitat să le descoperi singur, acolo unde te-ai aștepta mai puțin. Adică nu neapărat la ceilalți.

CRISTINA DUMITRESCU

Scenă din Lecția de Eugen Ionescu la „Bulandra” (regia: Vlad Massaci)

